

Vrouwen hoger geschoold dan mannen, maar seksesegregatie in onderwijs en arbeidsmarkt blijft

Aandeel werkende en economisch zelfstandige vrouwen neemt toe

Een nieuw rapport van Statistiek Vlaanderen brengt tal van statistieken over de maatschappelijke positie en participatie van mannen en vrouwen in Vlaanderen samen. Daaruit blijkt onder meer dat vrouwen tegenwoordig hoger geschoold zijn dan mannen. Maar vrouwen volgen wel andere opleidingen en deze seksesegregatie uit het onderwijs zet zich ook door op de arbeidsmarkt: vrouwen zijn vaker actief in sectoren met lagere lonen. In het afgelopen decennium is er op dit vlak weinig veranderd. Ook verdienen mannen nog steeds meer dan vrouwen. Positief is wel dat de werkzaamheidsgraad van vrouwen toeneemt, de loonkloof afneemt en het aandeel vrouwen dat als economisch zelfstandig kan beschouwd worden stijgt.

Ter aanvulling en ondersteuning van de Vlaamse openbare statistieken publiceert Statistiek Vlaanderen (SV) ook meer uitgebreide rapporten. Het vandaag gepubliceerde rapport **'Maatschappelijke positie en participatie van mannen en vrouwen'** is het eerste van een nieuw soort SV-rapporten waarin statistieken over een bepaald thema of een doelgroep worden samengebracht. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een **brede waaier van Vlaamse statistieken** over demografie, onderwijs en vorming, betaalde en onbetaalde arbeid, inkomen en armoede, gezondheid, besluitvorming, sociale participatie, attitudes en gedrag en mobiliteit.

Uit het rapport blijkt dat **vrouwen** in Vlaanderen in alle leeftijdsgroepen tussen 25 en 64 jaar **tegenwoordig hoger geschoold** zijn dan mannen. In 2019 was 46% van de vrouwen tussen 25 en 64 jaar hooggeschoold tegenover 37% bij de mannen. Maar het blijft wel zo dat vrouwen andere opleidingen volgen dan mannen. In het hoger onderwijs zijn vrouwen oververtegenwoordigd in studiegebieden als onderwijs, gezondheidszorg en de menswetenschappelijke richtingen, mannen in de exact-wetenschappelijke en economische richtingen. In het afgelopen decennium is er op dit vlak weinig veranderd.

De **seksesegregatie uit het onderwijs** zet zich ook **voort op de Vlaamse arbeidsmarkt**. Mannen en vrouwen zijn niet evenredig gespreid over de verschillende (sub)sectoren van de economie met over het algemeen lagere lonen in sectoren waar vrouwen oververtegenwoordigd zijn. Mannen bekleden bovendien ook nog steeds vaker hogere functies dan vrouwen: in 2019 waren bijna 7 op de 10 van de leidinggevenden of managers mannen. Ook die situatie is in het afgelopen decennium niet fundamenteel gewijzigd. Wel is het zo dat de **arbeidsdeelname van vrouwen duidelijk is toegenomen** en in sterkere mate dan bij mannen. De vrouwelijke werkzaamheidsgraad steeg in het Vlaamse Gewest tussen 2010 en 2019 van 66,7% naar 71,5%. De mannelijke werkzaamheidsgraad steeg in dezelfde periode van 77,4% tot 79,3%. Maar vrouwen (43%) werken wel nog vaker deeltijds dan mannen (10%). Bovendien verlaten ze vaker dan mannen tijdelijk de arbeidsmarkt om de zorg op te nemen voor de kinderen in het gezin of andere zorgbehoevenden. In 2019 ging 63% van het totaal aantal onderbrekingsuitkeringen in het Vlaamse Gewest naar vrouwen.

Bovenstaande factoren spelen een belangrijke rol in de **nog steeds bestaande loonkloof**. In 2018 verdiende een voltijds werkende vrouw nog steeds 6% minder dan een voltijds werkende man. De loonkloof is in de afgelopen jaren wel merkkelijk verkleind. In 2005 ging het nog om 17%. Het aandeel personen dat op basis van hun inkomen uit arbeid of zelfstandige activiteit als economisch zelfstandig kan beschouwd worden, ligt ook duidelijk hoger bij mannen dan bij vrouwen. In 2018 ging het om 72% van de mannen en 61% van de vrouwen tussen 20 en 64 jaar. In 2006 lag dat aandeel bij de mannen ongeveer even hoog, bij de vrouwen lag dat nog duidelijk lager (50%).

Het bestaande verschil in levensverwachting bij geboorte tussen mannen (80,3 jaar) en vrouwen (84,4 jaar) nam in de afgelopen jaren af doordat de **lagere levensverwachting van mannen** iets sterker steeg dan die van vrouwen (nog geen cijfers voor 2020). Mannen (81%) omschrijven hun gezondheid tegelijk vaker dan vrouwen (77%) als goed en rapporteren minder vaak een depressie. Bij mannen gaf in 2018 5% aan tijdens het laatste jaar een depressie te hebben gehad, bij vrouwen was dat 8%. Vrouwen zijn minder vaak zwaarlijvig dan mannen en eten gezonder. Daartegenover staat dat mannen (22%) meer roken dan vrouwen (13%), maar tegelijk ook meer lichaamsbeweging hebben dan vrouwen. 42% van de mannen had in 2018 minstens 150 minuten lichaamsbeweging per week, tegenover 32% van de vrouwen.

Mannen en vrouwen **participeren in ongeveer gelijke mate aan politieke activiteiten**. Maar mannen blijven wel oververtegenwoordigd in parlementen en provincie- en gemeenteraden. Bij de uitvoerende mandaten ligt het aandeel mannen vaak nog hoger. Dat is ook het geval in de beslissingsorganen van commerciële vennootschappen en bedrijven: in 2016 waren 52% van de leden van raden van bestuur en 69% van de zaakvoerders mannen. Meer algemeen participeren mannen nog steeds meer aan de activiteiten van verenigingen dan vrouwen: 60% van de mannen en 46% van de vrouwen gaf in 2018 aan actief lid te zijn van minstens 1 vereniging. Ook **digitaal participeren mannen meer dan vrouwen**: 91% van de mannen en 84% van de vrouwen gebruikte in 2018 minstens wekelijks internet.

Verder is het zo dat **vrouwen zich vaker dan mannen zorgen maken over hun veiligheid**: in 2018 ging het om 6 op de 10 vrouwen en 5 op de 10 mannen. Vrouwen voelen zich ook vaker onveilig in de eigen buurt (23% tegenover 12% bij mannen) en mijden daarom vaker bepaalde plaatsen (26% tegenover 9% bij mannen). Tegelijk zijn mannen sterk oververtegenwoordigd bij de verdachten van nagenoeg alle categorieën van misdrijven.

Uit het rapport blijkt ten slotte ook **dat mannen zich vaker verplaatsen dan vrouwen**. Dat blijkt zowel uit het aantal verplaatsingen als het aantal afgelegde kilometers. Mannen legden in 2019 gemiddeld per dag 37 km af, vrouwen 27 km. Mannen doen dat opvallend vaker als autobestuurder, vrouwen als autopassagier. Mannen verplaatsen zich ook vaker voor het werk dan vrouwen, vrouwen vaker voor boodschappen en diensten. Mannen raken ten slotte vaker ernstig of dodelijk gewond in het verkeer dan vrouwen: bij de zwaargewonden gaat het in 2 op de 3 gevallen om mannen, bij de dodelijke slachtoffers loopt dat op tot 3 op de 4.

Bij dit alles dient nog opgemerkt te worden dat in dit rapport enkel gefocust wordt op de situatie van mannen en vrouwen, op basis van de **binaire geslachtsopdeling** opgenomen in de gebruikte administratieve data of in bevolkingsenquêtes. De specifieke positie van personen wiens genderidentiteit (hoe ze zich voelen) niet overeenstemt met hun geboortegeslacht komt niet aan bod in dit rapport. Dat is een gevolg van het feit dat over deze zeer diverse groep, die aangeduid kan worden met de overkoepelende term '**transgender personen**', momenteel nog niet op een systematische manier gegevens worden verzameld. Om de opvolging van de maatschappelijke positie en participatie van de zeer diverse groep transgender personen in de toekomst mogelijk te

maken, zijn meer inspanningen nodig voor de ontwikkeling van bruikbare cijferreeksen op basis van bestaande administratieve data en bevolkingsenquêtes.

Voor meer informatie

Download het volledige rapport:

<https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/sv-rapport-%E2%80%98maatschappelijke-positie-en-participatie-van-mannen-en-vrouwen%E2%80%99>

Contact: Jo Noppe | T 0491 92 40 82 | jo.noppe@vlaanderen.be

Statistiek Vlaanderen is het netwerk van Vlaamse overheidsinstanties die openbare statistieken ontwikkelen, produceren en publiceren. Statistiek Vlaanderen wil deze Vlaamse openbare statistieken via één portaalsite voor iedereen vlot toegankelijk maken zodat burgers, organisaties en bedrijven beschikken over correcte en gedetailleerde informatie over Vlaanderen. Statistiek Vlaanderen heeft als opdracht om alle openbare statistieken te ontwikkelen in overeenstemming met de wettelijke bepalingen en internationale principes rond kwaliteit, relevantie en onafhankelijkheid. Ter aanvulling en ondersteuning van de Vlaamse openbare statistieken publiceert Statistiek Vlaanderen ook meer uitgebreide rapporten.